

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'nun Yaşamı ve Özgün Mesleki Yaklaşımı Üzerine Bir Araştırma

A Study on the Life and Novel Professional Approach of Associate Professor Süha Yağcıoğlu

Araştırma

Research

Önder İlgili¹

DOI:10.17942/sted.630691

Geliş/Received : 08.04.2019

Kabul/Accepted : 23.07.2019

Öz

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu tıp alanda eğitim görüp bu süreçte klinik hekimliğin kendisi için uygun olmadığına karar vermesinin ardından yapıcı bir tutumla tıbbın geniş alt alanlar yelpazesinde, tıp ve mühendislik bilimleri örtüştüren bir çalışma yaşamına kavuşmuştur. Doç. Dr. Yağcıoğlu bir hekim olarak kişilik özellikleri ve hekimlikle kurduğu ilişki açısından özgün nitelikleri olan önemli bir kişidir. Hocamız, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak görev yaptığı sırada 31 Mayıs 2017 tarihinde genç yaşta aramızdan ayrılmıştır. Öğrencileri ve meslektaşları ile kurduğu samimi ve yakın ilişkisi, özverili ve bilimsel yaklaşımı, ortaya koyduğu değerler onun yaşamının meslektaşlarımız arasındaki seçkin yerine uygun olarak kayda geçirilmesini gerekli kılmıştır. Bu biyografik güncel tarih çalışması Doç. Dr. Yağcıoğlu'nun yaşamını, kendisi de hekim olan eşi, akrabaları ve çalışma arkadaşları ile yapılacak görüşmeleri kapsayan sözlü tarih araştırmasının bulguları ve diğer araştırmalardan elde edilecek belge ve bulgular beraberinde ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmamız bulguları ışığında Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'nun, yaşamında alçakgönüllülük, sevgi, yardımseverlik, cömertlik, dürüstlük, sorgulama ve bilimsel merak gibi erdemlere göre yaşamış ve savunmuş olduğu gözlemlenmiştir. Mühendislik ve tıp sentezinde başarılı bir meslek yaşamını mutlu ve sevgi dolu bir aile yaşamı ile paralel olarak sürdürebilmeyi başarmıştır.

Anahtar sözcükler: Süha Yağcıoğlu, Biyofizik, Biyomedikal mühendisliği, Erdemler

Abstract

Associate Professor. Dr. Süha Yağcıoğlu, after studying in the field of medicine and deciding during this period that clinical medicine has not been suitable for him, through a constructive attitude, has attained a career enabling medical and engineering sciences to fit together in the wide range of subfields of medicine. Dr. Yağcıoğlu, as a physician, was an important person due to his personality traits and in terms of his relationship with the medical profession. Our teacher, on May 31, 2017, when he was a member of the Department of Biophysics at Hacettepe University Medical School, departed this life at an early age. His sincere and close relationship with his students and colleagues, his devoted and scientific approach, the values introduced by him made it necessary to document his life in accordance with his outstanding place among our colleagues. This biographical contemporary history study aims to present the life of Associate Professor Süha Yağcıoğlu along with the findings of the oral history research including the interviews to be conducted with his wife, who is a physician as well, his relatives and colleagues and the documents and findings to be obtained from other studies. In the light of the findings, we observed that Dr. Yağcıoğlu realized and defended the virtues such as humility, love, helpfulness, generosity, honesty, scientific questioning, and curiosity in his life. He achieved building a successful career at the intersection of medicine and engineering fields in parallel with a family life full of happiness and love.

Key words: Süha Yağcıoğlu, Biophysics, Biomedical engineering, Virtues

*Bu çalışma 18-21 Haziran 2019'da Kırşehir'de düzenlenen XI. Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Günleri'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

1 Dr. Öğr. Üyesi, Hacettepe Ü. Tıp Fakültesi, Tıp Tarihi ve Etik AD, Ankara (Orcid No: 0000-0002-3239-5516)

“Ben tıp fakültesine yanlışlıkla girdim. Her tıp fakültesi amfisinde, kafası matematiğe çalışan, aslında mühendis olması gereken birkaç öğrenci vardır. (1)”
Süha Yağcıoğlu

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu hocamızı Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'nda beraber görev yaparken tanıma şansını buldum. Tartışmalardaki yaklaşımı, önemseydiği noktalar onun emsallerinden farklı bir kişi olduğunu ortaya koyuyordu. İlk anda en çok dikkatimi çeken yönü, samimi ve aslına uygun olmayan, dürüstlüğe aykırı çalışmalara tahammülsüzlüğüydü. Dürüstlük ve bilimsellik onun için ödün verilemez önemdeydi. İlerleyen zamanlarda Hacettepe Tıp Fakültesinde göreve başlamam sebebi ile fakültede zaman zaman karşılaştığım, sıcak tebessümü ve içten ilgisi ile yabancı olduğum ortamda kendimi güvende hissettiren bir yakındı. Biz çok samimi değildik; o hem bana hem tüm insanlara yakındı. İşte bu özelliği nedeniyle 31 Mayıs 2017 tarihinde onu hiç beklemediğimiz bir zamanda, aniden kaybetmemizin pek çok kişiyi büyük bir üzüntüye boğduğu kanaatindeyim (Fotoğraf 1).

Fotoğraf 1. 2002 yılı, Amasra. Bir sokak kedisini Süha Yağcıoğlu

Biyografi çalışmaları kendi deneyimlerimizden öğrenme geleneğinin ülkemizde yerleşmesine katkıda bulunmak adına büyük önem taşımaktadır. Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu Tıp Fakültesine kendisinin de ifade ettiği gibi mühendislik alanına ilgi ve yetenekleri olmasına rağmen girmiş bulunan bir kişidir. Tıbbı dair yaşadığı çeşitli güçlüklerin üstesinden gelerek tıp ve mühendislik bilimlerini örtüştüren bir iş yaşamını oluşturmayı başarmıştır. Onun biyografisinin aynı ilgi alanını, mesleki yetenekleri paylaşan, Süha Hocamız'ın yaşamında tıp fakültesi sıralarında yakalayıp yardımcı olduğunda çok mutlu olduğu tıbbiyeliler için yol gösterici olması amaçlanmaktadır.

Doç. Dr. Yağcıoğlu'nun mesleki etik anlamında meslektaşları ve temas kurduğu bütün insanlarda çok olumlu izlenimler bırakan bir kişi olması, onun ahlaki yönlerinin, kişilik özelliklerinin ve değer önceliklerinin bilinmesini gerekli kılmaktadır. Doç. Dr. Yağcıoğlu'nun insanlar üzerinde bıraktığı olumlu etkinin köken aldığı bu niteliklerin nasıl edinildiği sorusu da çalışmanın öncelikleri arasındadır. Araştırmada geniş olarak yer verilen kişisel yaşama dair detayların ahlaki yol göstericilik açısından rol model arayışındaki genç meslektaşlara kaynak oluşturması ve etik uzmanlarına da ahlaki gelişim açısından ipuçları sunması amaçlanmaktadır. Son olarak bu çalışma ile pek çok insanın yaşamına dokunmuş, yararlı olmuş Süha Hocamıza vefa borcumuzu bir ölçüde ödemek de umulmaktadır.

Gereç ve Yöntem

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesi Hacettepe Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nun 14 Mayıs 2019 tarihli toplantısında alınan 2019/13-15 sayılı kararı ile etik açıdan uygun bulunmuştur. Çalışma kapsamında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinde bulunan Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'na ait sicil dosyası ve diğer kurumsal arşiv belgelerine erişim Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı 27 Mayıs 2019 tarih, 2019/919 sayılı kararı ile uygun görülmüştür.

Gerekli izinlerin alınmasını takiben araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmelerde yararlanılacak sorular hazırlanarak görüşme tarihleri belirlenmiştir. Görüşmeler katılımcılardan aydınlatılmış onam alınmasını takiben Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik

Tablo 1. Araştırma katılımcıları ve görüşme detayları

Görüşülen katılımcı	Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu ile yakınlığı	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi	Kayıt Türü
1 Hüseyin Hilmi Yağcıoğlu	Babası	29 Mayıs 2019	120 dk.	Video ve Ses Kaydı
2 Elif Anıl Yağcıoğlu	Eşi	30 Mayıs 2019	98 dk.	Video ve Ses Kaydı
3 Reha Yağcıoğlu	Kardeşi	03 Haziran 2019	64 dk.	Video ve Ses Kaydı
4 Nurhan Erbil	Çalışma arkadaşı	10 Haziran 2019	52 dk.	Ses Kaydı

Anabilim Dalı'nda tabloda isimleri belirtilen kişilerle, verilen tarihlerde gerçekleştirilmiştir (Tablo 1).

Görüşmeler katılımcıların tercihlerine göre ses kayıt cihazı ve video kamera ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler deşifre edilerek değerlendirilmiştir.

Ek olarak katılımcılara ellerinde olan araştırma kapsamında paylaşmayı arzu edebilecekleri belge ve fotoğraflar sorulmuş, paylaşılan materyallerden araştırmada yararlanılmıştır.

Bulgular

Yetiştığı Çevre ve Ailesi

Süha Yağcıoğlu 14 Mayıs 1965 tarihinde dünyaya gelmiştir ve Denizli'nin Acıpayam kazasının Yüreğil Köyü nüfusuna kayıtlıdır (2,3). Babası şu an 86 yaşında olan ve araştırmamız kapsamında görüşme şansına eriştiğim yüksek inşaat mühendisi Hüseyin Hilmi Yağcıoğlu, ve annesi de onun teyzesinin kızı olan Yıldız Yağcıoğlu'dur. Hüseyin Hilmi Yağcıoğlu yaşadığı yöre ile yakından ilgili, Adalet Partisi ile başlayan ve

Doğru Yol Partisi kurucuları arasında yer alması ile süren siyasi etkinlikleri çerçevesinde de Denizli'de hem yöreyi tanıyan, hem de tanınan bir kişidir. Hilmi Yağcıoğlu köylerinin Osmanlı İmparatorluğu Döneminde 1907 yılında eğitim alanında başlayan yeni tedrisat, yeni usul, usul-u cedid sürecinde bugünkü anlamda eğitim yapacak özel bir köy ilkokulunu binası ve öğretmen maaşları köy tarafından karşılanmak üzere kurduğunu aktarmaktadır. Bu ilerici adımın Yağcıoğlu ailesi ve günümüzde kökeni bu köye dayanan pek çok iyi yetişmiş insanımızın yaşamında

önemli bir belirleyici olmuş olabileceği değerlendirilebilir (4).

Süha Yağcıoğlu'nun dünyaya gözlerini açtığı Yağcıoğlu ailesi ataerkil bir aile yapısına sahiptir (4,5). Süha Yağcıoğlu'nun hayranlık uyandıran alçak gönüllük, maddiyata önem vermeme, sevgi ve insanın iç dünyası ile ilgili şeylere önem verme, bunların özellikle esas önemli şeyler olduğunu düşünme gibi niteliklerinin kaynağının başta babası Hilmi Bey olmak üzere ailesi olduğu ifade edilmiştir (5). Hilmi Yağcıoğlu kendinden söz ederken Süha Hoca ile özdeşlik kurarak şu cümleleri paylaşmıştır:

"Süha'nın da benim de değerlerde maddiyat ikinci planda, lazımdır şarttır. Paranın hiç ehemmiyeti yok demek mümkün değildir. Ama hiç bir zaman benimde Süha'nın da birinci planda olan iş çok kazanmak değil o işi iyi yapmak."(4).

Süha Hoca ailesinde mühendis bir babanın çocuğu olarak keşfetmeyi, araştırmayı ve incelemeyi destekleyen bir yapı içerisinde bulunmuştur. Çocukluğundan itibaren babasının

Fotoğraf 2. 2008 yılı, Denizli. Sol baştan Yıldız (Anne), Süha, Canan (Kızı), Hilmi (Baba) Yağcıoğlu.

maddiyatı en önde tutmayan yaklaşımı ile 1965 yılında gittiği ve iki yıl bulunduğu Amerika'dan getirdiği radyo, oyuncak gibi şeyleri, parçalara ayırıp incelemesine müsaade edilmiştir (6).

Süha Hoca'nın yaşamın ilk yıllarında kişiliğinin biçimlenmesine önemli etkileri olması beklenebilecek annesi Yıldız Yağcıoğlu ile ilgili detayları Elif Yağcıoğlu'nun ifadelerinde bulabilmekteyiz:

"Yıldız (Yağcıoğlu) anne son derece sevecen, yine çok verici, tam anne diyebileceğimiz, anaç, çok anaç, hoş bir insan."(6). (Fotoğraf 2).

Süha Yağcıoğlu'nun iki erkek, bir kız olmak üzere üç kardeşi vardır. Yağcıoğlu ailesinin çocuklarından en büyüğü Süha Hoca'nın ablası Fatma Yağcıoğlu Aydemir'in (d. 1960) annelerinin en büyük yardımcısı, üç erkek kardeşi için yardımcı bir anne figürü olduğu aktarılmış olup, Hacettepe Eczacılıkta okumuş öğrencilik yıllarında bir dönem Süha Hoca ile Ankara'da aynı evi paylaşmıştır (6). Yağcıoğlu ailesinin en küçük çocuğu da İstanbul Teknik Üniversitesinden mezun olan, ağabeyi Süha Yağcıoğlu'ndan önemli ölçüde etkilendiği dile getirilen Baran Yağcıoğlu'dur (d.1970) (4,5). İlgi alanlarında Baran Yağcıoğlu da Süha Hoca gibi matematiğe ilgili ve başarılıdır. TÜBİTAK'ın (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu) düzenlediği matematik yarışmalarında Süha Hoca İzmir ikincisi olmuş ve üzülmüş, kardeşi Baran Yağcıoğlu ise yıllar sonra aynı yarışmada Ege Bölgesi birincisi olmuştur (4). Süha Hoca'nın diğer erkek kardeşi

bu araştırma kapsamında görüşme şansı bulduğum Reha Yağcıoğlu da (d.1967) babası gibi yüksek inşaat mühendisi olup İstanbul Teknik Üniversitesi mezunudur (4,5).

Araştırmamız kapsamında yapılan görüşmelerde Süha Hoca'ya aile içerisinde rol model olmuş olabilecek hekimler de sorulmuştur. Bir rol model ilişkisi aktarılmamakla birlikte Süha Hoca'nın amcalarından birinin hekim Nevzat Yağcıoğlu olduğu bilgisine ulaşılmıştır (4).

Süha Hoca üzerinde ailesi ve yetiştiği çevrenin etkisi değerlendirilirken on iki yaşından itibaren üç ay tatil dönemleri dışında kalan zamanlarda eğitimi nedeni ile ailesinden uzakta, İzmir Bornova'da olduğunu göz önünde bulundurmakta yarar vardır (4).

Süha Hoca yaşamı boyunca iki kez evlenmiştir. Vefatına kadar birlikte yaşadığı eşi Prof. Dr. Elif Yağcıoğlu ile 15 yıllık beraberlikleri olmuştur. Çiftin ortak çocukları Canan Yağcıoğlu (12 yaşında) ve Elif Yağcıoğlu'nun önceki evliliğinden oğulları Sinan Kostakoğlu olmak üzere iki çocukları bulunmaktadır. Oğlu Sinan'da babası kadar değer verdiği dile getirilen Süha Hoca'nın izinde TOBB Üniversitesi Biyomedikal Mühendisliği bölümünde eğitim görmektedir (6). Eşi Elif Yağcıoğlu Süha Hoca'nın eş ve baba olarak nitelikleri üzerine evde vakit geçirmeyi seven, verici ve sevecen bir baba olmasını, sabırlı olmasını vurgulamış, aşağıdaki ifadeyi paylaşmıştır:

"sevdiği insanlarla o sevgiyi paylaşarak yaşamının keyfini çıkaran ve bundan zevk alan bir insandı. Öyle tanımlayabilirim aile yaşamı içindeki yerini." (6). (Fotoğraf 3).

Eğitimi

Süha Yağcıoğlu eğitim hayatına 1971 yılında Denizli'de Hacı Halil Bektaş İlkokulu'nda başlamış 1976 yılında mezun olmuştur (7). İlkokul öğretmeni Hatice Genç Çiftçi, baba Hilmi Yağcıoğlu'na *"bu çocuk iyi olacak ihmal etme"* demesi ve *"Hiçbir şeyi sormadan öğrenmez..."* diye övgüyle söz

Fotoğraf 3. 14 Mayıs 2009 Süha Yağcıoğlu'nun 44. doğumgünü. Sol baştan Canan (Kızı), Elif (Eşi), SühaYağcıoğlu, Sinan Kostakoğlu(Oğlu).

etmesi ile Süha Hoca'nın eğitim hayatında belirleyici rol oynayan, sorgulama gibi bazı anahtar değer ve öncelikleri tanımlayan kişi olarak görüşmelerde ön plana çıkmıştır. Hatice Genç Çiftçi'nin de Yağcıoğlu ailesi ile aynı köyde yetişmiş bir insan olduğu aktarılmaktadır (4).

Süha Yağcıoğlu ortaokul (1976-1980) ve lise eğitimini (1980-1983) İzmir Bornova Anadolu Lisesi'nde tamamlamıştır. Bu yıllarda özellikle lise iki ve üçte Ege Üniversitesi Bilgisayar Bölümü hocaları ile iletişim kurması ve bazı eğitimlere katılması onun eğitim ve meslek yaşamında önemli izler bırakmıştır (4,7).

Süha Hoca'nın hekim olan amcasının, onun matematiğe olan ilgisi nedeni ile hekim olmamasını önerdiği, Süha Hoca'nın da doktor olmayacağı dediği aktarılmaktadır (4). Süha Hoca üniversite sınavında annesini kırmamak ve de nasıl olsa kazanamam düşüncesi ile Boğaziçi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği bölümüne gitmeyi isterken bir üst tercihine Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesini yazmıştır. Bu durumu Baba Hilmi Yağcıoğlu, oğlu ile sınavdan hemen sonraki konuşmalarından, şu cümlelerle aktarmıştır:

"Niye yazdın dedim, annem benim tıbbiyeye gitmemi çok istiyordu dedi. Peki ısrar etti mi dedim, pek ısrar etmedi ama belli etti dedi. Sırf annesine ben yazdım ama kazanamadım demek için..." (4).

Süha Yağcıoğlu Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde lisans eğitimine 1983 yılında başladı (2). Babası intörn olana kadar herhangi bir sıkıntısı olmadığını duymadığını ifade etmiştir (4). Süha Yağcıoğlu'nun intörn doktor olarak Çubuk Hastanesinde görev yaptığı sırada beraber olduğu yine Denizli'li arkadaşları Cem Yıldırım ve Volkan Yaylalı babası Hilmi Yağcıoğlu'na telefon açarak kendisini Ankara'ya çağırmışlardır (4). Araba ile kısa sürede Ankara'ya gelen baba Yağcıoğlu Çubuk Hastanesi'nde Volkan Yaylalı'dan durumu sorduğunda duyduklarını aşağıdaki ifadelerle aktarmaktadır:

"...evvela Volkan'ı buldum. Oğlum nedir durum? () Süha ben doktor olmayacağım diyor..ee? mezun da olmayacağım diyor. Yahu 6 sene okumuşsun, intörn de olmuşsun, derslerin de iyi,

hiçbir sıkıntın yok. Bizde onun için çağırdık seni sen onu ikna et bitirsin tıbbiyeyi ondan sonra ne yaparsa yapsın. Yoksa bir ay kala iki ay kala bırakılır mı?" (4).

Hemen ardından oğluna ulaşan Hilmi Yağcıoğlu beraber yenilen bir yemeğin ardından konuyu açtığında Süha Hoca'nın şöyle söylediğini aktarmaktadır:

"...baba dedi 'ben klinik doktorluğu yapamam dedi. Yapamam ben dedi.'"

Baba oğul konu üzerindeki değerlendirmelerini Süha Yağcıoğlu'nun tıbbi bitirmesi ve bunun ardından da yeni bir eğitim süreci de dâhil istediğini yapabilmesi için Hilmi Bey'in tam destek vermesi biçiminde bir uzlaşma ile noktalamışlardır (4). Süha Yağcıoğlu Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 89AA169 diploma numarası ile 31 Temmuz 1989 yılında mezun olmuş, fakat sonrasında TUS sınavına girmemiştir (4,8,9). Mezuniyetinin ardından Orta Doğu Teknik Üniversitesi Elektrik Elektronik Mühendisliği bölümünde biyomedikal mühendisliği doktora programına başvuran Yağcıoğlu, ön koşul olarak 2 yıl lisans düzeyinde elektrik -elektronik, matematik ve analiz dersleri almıştır (2,9). Buradaki süreçte biyofizik alanından ilk olarak Necla Öztürk, sonrasında da Pekcan Ungan hocalar ile tanışma ve çalışma olanağı bulmuştur. Süha Yağcıoğlu'nun ilgi ve çalışmaları ile olumlu bir zemine oturan bu ilişkiler onun Hacettepe Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak doktora yapmasına olanak yaratmıştır. Süha Yağcıoğlu için bu sevindirici gelişme bu sefer de hekimlik yaşamının önemli güçlüklerinden mecburi hizmet engeline takılmış, babası Hilmi Bey'in Milli

Fotoğraf 4. Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu Hacettepe Üniversitesi. Biyofizik AD. 2011

Kütüphanede günler süren kişisel araştırmaları sonrası bulduğu mecburi hizmet kanunu ile ilgili bir değişiklik maddesinden yararlanılarak Biyofizik Anabilim Dalı'na araştırma görevlisi ataması yapılmış arzulanığı iş ve eğitime kavuşmuştur (4).

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı'nda doktora programını 98SB034 diploma numarası ile 05 Ekim 1998 tarihinde "Değişik türden işitsel stimuluslarla insan akustik korteksinde uyarılan uzun latanslı yanıtlar arasındaki farklılıklar: Bir elektriksel dipol analizi" adlı tezi ile başarı ile tamamlamıştır (2,3,10,11). 14 Aralık 2007 tarihinde Biyofizik Bilim Alanında Üniversite Doçenti unvanı ve yetkisine hak kazanmıştır (12). Süha Yağcıoğlu'nun mükemmel düzeyde İngilizce'ye ek olarak Almanca da bildiği kayıtlarda görülmektedir (9).

Meslek Yaşamı

Süha Yağcıoğlu 1992 yılında araştırma görevlisi olarak atandığı Hacettepe Üniversitesi Biyofizik Anabilim Dalı'nda 20 Ocak 2010 tarihinde doçent olmuş, bu görevini vefatına kadar sürdürmüştür. (3,13), (Fotoğraf 1).

Dr. Süha Yağcıoğlu 9 Şubat 2008 tarihinden itibaren iki ay yirmi dokuz gün süre ile Amerika Birleşik Devletleri Miami Üniversitesi Biyomedikal Mühendisliği Bölümüne görev yapmıştır. Bu süre zarfında Prof. Dr. Özcan Özdamar ile "Development of signal processing methods for auditory evoked potentials (işitsel beyin sapı potansiyellerinin kayıt ve analizinde ileri sinyal işleme yöntemlerinin kullanımı)" konusunda çalışmalar yapmıştır (2,14,15).

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'nun biyofizik alanındaki temel çalışma çerçevesini sesin lateralizasyonu, canlı makine arayüzleri, yapay zeka ve online eğitim materyalleri oluşturmaktadır. Web of Science'da taranmakta olan 25 uluslararası makalesi bulunan Yağcıoğlu'nun 51 atıfla en fazla atıf alan çalışması 2001 yılında *Clinical Neurophysiology* dergisinde yayınlanan "Differences between the N1 waves of the responses to interaural time and intensity disparities: scalp topography and dipole sources" adlı çalışmasıdır (16).

Tıp fakültesi içinde kendi ilgileri ile uyumlu bir iş yaşamına kavuşabilmiş olan Süha Yağcıoğlu'nun kendisi ile ilgili mesleki aidiyet ve kimlik algısı aynı

zamanda onun hekimliğe bakışını da yansıtmaktadır. Bu konuda Hilmi Yağcıoğlu şunları ifade etmiştir:

"Mesleği sorulsa biyofizikçiyim derdi. Niye doktorum demiyorsun? 'Baba dedi biyofizikçiyim diyorum doktorum desem yalan, doktorum desem ne anlarlar tedavi eden adam, ben tedavi eden adam değilim ki.' Tedavi yollarını araştıran bulan adam dersin biyofizikçi o." (4)

Süha Yağcıoğlu'nun hekimlik yapması ile arasına giren en önemli niteliklerini eşi Prof. Dr. Elif Yağcıoğlu şu ifadelerle dile getirmiştir:

"Ruhi, ruhsal güç dediği şey (hekimlikte gereken) ise aşırı empati yapması ile alakalı... Yani bende o güç yok dediği şey, ruhsal gücün yokluğu..., Bu görevi hakkıyla yapabilmek için o kadar duygusal olarak karşıdaki ile güçlü bir empati kuruyor ki... Yani o acıyı ve sıkıntıyı çeken kendisi gibi oluyor. Onun yükünü taşıyamayacağını hissettiği için... ki empati kurma bence hekimliğin en temel... becerisi, iyi bir hekimin sahip olması gereken bir özellik, onda fazlası ile var. Fazlası olduğu için..." (6).

Elif Yağcıoğlu hekimlerin çalışabilmeleri, işlerini yapabilmeleri için bir miktar duygusal izolasyon geliştirmenin şart olduğunu belirtmiştir (6). Süha Hoca gibi tıp fakültesine gelip bir biçimde klinik hekimlikle tam olarak uyum sağlayamayan, farklı ilgi ve özellikleri olan kişiler için seçenekler sağlanmasının önemine işaret eden oldukça duygusal ifadelerini babası şu cümlelerle aktarmıştır:

"Kendisini mühendislikle tıbbı birleştiren bir alanda konumlandırabildiği için çok mutlu olduğunu bunu başarabildiği ve bu yolu bulabildiği için çok mutlu olduğunu, kaybolup gidebileceğini aksi takdirde söylediği çok olmuştur." (4).

Gerçekleştirilen görüşmeler genelin aksine Süha Hoca'nın değerler dünyasında gösteriş, unvan, gibi şeylerin yeri olmadığını ortaya koymuştur. Sırası ile babası ve eşi akademik aşamalar konusundaki telkinlerini ve aldıkları yanıtları aşağıdaki ifadelerle aktarmışlardır:

"Süha profesör olmadı. Onun için çalışmaya vakit ayırmadı fazla. Neden? Sordum işte

oğlum arkadaşların felan... .. 'Ben profesör olmak için yapmıyorum bu işleri dedi.' Ve ben tenkit etmeme rağmen onu şey etmedi" (4).

"Gösteriş, abartı, titr hiçbir önemi yok. Yani ben Süha ile binlerce kez doçent olması için, doçent olduktan sonra profesör olması için özlük haklarına..., bunlara biraz öncelik ver, bunlar hepimiz için, senin için, bizim için, ailemiz için..., dediğimde onun gözünde hiç bir değeri yok. Yani onun için öğrenilecek, araştırılacak, yapılacak işler... var. İster doçent olmuş, ister olmamış, profesör olmuş olmamış, hiçbir önemi, değeri yok." (6).

Süha Hoca'nın alçakgönüllü, maddiyatı önelemeyen, gösteriştan uzak yapısını günümüz insanının ve bu yazıyı okuyabilecek genç meslektaş adaylarının farkı çok rahat yakalayabilecekleri biçimde otomobil seçimi ile örneklendirmek mümkündür. Bu seçimde Süha Hoca'nın ideal arabamız diye tanımladığı araçlarının bu sıfatı hak etmesine yol açan niteliklerini şöyle dile getirdiği aktarılmaktadır:

"Bir kere çok rahat, çok kullanışlı ama göze batmıyor... ben burdayım demiyor. Çok fonksiyonel, işimizi görüyor ama insanları da rahatsız etmiyor ve onlara bir mesaj vermiyor maddiyatla ilgili..." (6).

Süha Hoca'nın farklı sosyokültürel ve ekonomik özelliklere sahip insanlarla samimi dostluklar kurabilmesi, onun üstün nitelikleri arasında dile getirilmiştir. Eşi Elif Yağcıoğlu onun bu yönünü şu cümle ile tariflemiştir:

"İç özle ilgili şeyleri değerlendiriyor ve ona göre ilişkiyi kuruyordu" (6).

Büyük ölçüde bireysel önceliklerin tutsağı olmayan Süha Hoca'nın yaşam akışında her zaman diğer insanlara verilecek bir şeylerinin bulunduğu görüşmelerde ortaya çıkmıştır. Eşi'nin ifadesiyle:

"İnsanlar Süha'dan destek istediklerinde, işbirliği istediklerinde herkese evet diyen bir insandı Süha.." (6).

Görüşmeler Süha Yağcıoğlu'nun pek kolay bir biçimde kendi çıkarına kullanılabileceği aile çevresi ve olanaklarını, babası kanalı ile bulunan sponsor ile Karadeniz bölgesinde bir üniversiteye fiyatı

yüzbinleri bulan cihaz alımı için seferber ettiğini, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Histoloji Anabilim Dalı mikroskobuna fotoğraflar çekmek için kendi parası ile halen kullanılmakta olan kamerayı almasını, yine fakültesinde odyoloji biriminde bir laboratuvarın kurulmasında yine kendi bütçesinden malzeme aldığını ve verdiği emekleri ortaya koymuştur (4,6). Katkılarının düzeyinin bu odyoloji laboratuvarına Süha Hocamızın adının verilmesinin konuşulur olmasını sağlayacak düzeyde olduğu ifade edilmiştir (6).

Süha Hoca'nın genel yardımseverliği eğitici görevleri sırasında sayısız öğrenciyi etkilemiş, mesleki değer ve ilgileri ona duyulan sevginin de yardımı ile öğrencilerine aktarmıştır. Süha Hoca'yı tanıdıktan sonra babasının Konya Üniversitesinde profesör olmasının getirebileceği tüm avantajlara ve ailesinin ısrarına rağmen, ille de doktoramı Süha Abimin yanında yapacağım diyen bir genç hekim, dönem üçte Süha Hoca'yı tanıyıp, onunla üç boyutlu yazıcıda kendi malzemelerini imal eden, dönem beşe kadar çalışma şansı yakaladığı hocasının ardından cenaze merasiminde duygularını paylaşan bir öğrencisi, daha nicelerinin arasından bilim ve paylaşma aşkını Süha Hoca'dan alan isimler olarak dile getirilmiştir (4).

Süha Hoca'nın eğitici yönünün vurgulayan aşağıdaki ifadeler de eşi Prof. Dr. Elif Yağcıoğlu'na aittir:

"Süha'nın da o çocuğun yapabildiği şeylerden ne kadar keyif aldığını ve kendisi buna önyak olabildi diye ne kadar tatmin olduğunu birebir görme fırsatım oldu. İnsanlara verebildiği şeyler bir ürüne dönüştüğünde bundan tatmin olan, maksimum ulaşabileceği tatmin... orası gibi, mutluluğu orada bulan, onun için ideal bir öğretici diyebileceğim bir kişi. Öğretim biçimi böyle didaktik, ...motomot değil, öğrenmenin yollarını, sorular sormayı da gösteriyor. Nasıl sorular sorulabilir, nasıl araştırılabilir, yollar izlenebilir, bunları göstererek davranıyordu. Sanıyorum kendisi bu yoldan güzel öğrendiği için, bu biçimde öğretmeyi de iyi başarıyordu..." (6).

Araştırmada elde edilen verilerden Süha Hoca'nın çalışma tarzı ile ilgili olarak esnek bir çalışma çerçevesine sahip olduğunu, tatillerden çok zevk almadığını, yaptığı şeylerin neredeyse onun tatili gibi olduğunu, her şeyi son dakikaya bırakma alışkanlığı olduğunu öğrenebiliyoruz (6).

Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu siyasetle hiç ilgilenmemiştir (4). Lise yıllarına dayanan karakalem, fotoğraf çalışmaları, kaligrafik yazısı, tüyleri diken diken olacak duyarlılıkta bir müzik dinleyicisi olması araştırmamızın Süha Hoca'nın iş dışında kalan ilgilerini yansıtan bulgularıdır (5). Süha Hoca'nın bütün inançlara saygılı olmakla birlikte insan ve varoluşu açıklamakta daha çok evrim teorisi ve bilime eğilimi olduğu belirtilmiştir. Bir üst kuvvetin varlığı ile ilgili olarak dünyada adaleti gözleyememenin ve insanları nedeni açıklanamayacak biçimde rastgele bulan acı ve felaketleri adalet açısından açıklayamamanın onu düşündürdüğü aktarılmıştır (6).

Tartışma ve Sonuç

Araştırmamız kapsamında Doç. Dr. Yağcıoğlu'nun mesleki etik anlamında meslektaşları ve temas kurduğu bütün insanlarda çok olumlu izlenimler bırakmasına neden olan, yaşamında ortaya koyduğu ve savunduğu alçak gönüllülük, maddiyata önem vermeme, cömertlik, tüm varlıklara yönelen bir sevgi, yardımseverlik, dürüstlük erdemleri bulgulardan elde edilmiştir. Ahlaki gelişiminde ailede bu erdemleri edindiği, buna Elif Yağcıoğlu'nun "*..Anadolu insanının o mütevaziliği ve alçakgönüllülüğü ve yetiştiği ortamın etkileri kesinlikle var*" (6). biçiminde ifade ettiği gibi toplumsal öğretinin de eklendiği söylenebilir. Ek olarak bir bilim insanı olarak merak ve sorgulama da onun hem meslek yaşamına yön veren hem de eğitim ve araştırma alanında başarısını üst düzeye taşıyan özelliği olarak saptanmıştır. Bu niteliğinin de yaşamının ilk yıllarında ailesi ve ilköğretimde Hatice Genç Çiftçi tarafından filizlendirildiği, tüm eğitim ve meslek yaşamında pekişerek sürdürüğü görülmüştür.

Süha Yağcıoğlu'nun tıp fakültesi ile yolunun kesişmesi ve sonrasında yaşadığı kimi güçlüklerin ülkemizde hekim adaylarının seçiminde uygulanan çoktan seçmeli test yöntemi ve bunun kişisel farklılıklara duyarlı olmaması dikkat çekmektedir. Dürüstlüğü bir erdem olarak benimsemiş ve insanlara büyük sevgi besleyen Yağcıoğlu, en üstün nitelikte hizmet veremeyeceğine inandığı klinik alanından yine maddiyata önem vermeme erdemi doğrultusunda pek çok kişisel çıkarı kenara iterek çekilmiştir. Hekim adaylarının seçimindeki eksikliklerin Yağcıoğlu'nun erdemleri sayesinde niteliksiz bir sağlık hizmeti ve mutsuz bir yaşamla

sonuçlanmadığı görülmektedir. Bu sürecin hekimlikle uyumlu olmayan her tekil kişide yaşanamayacak bir durum olduğu göz önüne alındığında hekim adaylarının saptanmasında daha detaylı bir incelemenin gerekliliği görülmüştür. Çalışmamızda bir biçimde yolu tıp fakültesine düşen, mühendislik, matematik gibi alanlara ilgi ve yeteneği olan hekim adayları için de ilham verici bir yaşam öyküsü sunulmuştur. Hekimlikte yeri ve önemi bilinmekte olan empati kavramının düzeyi ve ilgili kişinin meslek yaşamına olası etkilerinin hekimlik ve tıp eğitimi açısından daha fazla üzerinde durulması gerektiği bir öncelik olarak ortaya çıkmıştır.

Meslek etiği açısından yardımsever ve cömert bir kişi olan Yağcıoğlu, dayanışma ve işbirliği alanında günümüzde eşine az rastlanır düzeyde bir yaşayış sergilemiştir. Bu sayede pek çok farklı alandan meslektaşına yardımcı olmuş, takdir ve sevgisini kazanmıştır. Bu süreçte Yağcıoğlu'nun ahlaki duruşu Baltaş'ın, Friedman ve Rosenman'dan aktardığı, hekimlerin azımsanamayacak bir çoğunluğunun sahip olduğunu ifade ettiği, ümitsizce zamana karşı koyma duygusu, kolayca uyarılabilen düşmanlık duygusu, sürekli en kısa zamanda en fazlasını başarma tutkusunu, diğer insanlara karşı şiddetli huzursuzluk, öfke ve sabırsızlık gibi özelliklerle tanımladığı ve eleştirdiği, endüstrileşme ve batılı yaşam biçiminin pekiştirdiğini ifade ettiği davranış biçiminden uzaktır (17). Yağcıoğlu'nun yaklaşımı Boden'in, C.P. Snow'un (1905-1980) *The Masters* romanında tanımladığı Oxford Üniversitesindeki gelenek ve meslektaş ilişkisinin hakim olduğu durumu hatırlatmaktadır. Snow bu eserde akademisyenler ve onları birbirine bağlayan ortak değerlerin üniversiteyi var ettiği, onların esas unsur olduğu bir üniversite tanımlamaktadır. Bu tanım, 1986-88 yılları arasında gösterimde olan Andrew Davies'in *A very Peculiar Practice* dizisinde sergilenen, günümüzdeki durumu çağırıştıran, bir şirket olarak üniversite yönetim hiyerarşisinin mesleki geleneğin yerini aldığı, akademisyenlerin globalleşen bilgi ekonomisinde çalışan konumuna geldiği durumdan önemli ölçüde farklıdır (18). Türkiye'de akademiye ikinci tanımlanan modelin yerleşmeye başlaması doksanlı yıllar ve sonrası döneme tarihlenmektedir (17). Yağcıoğlu'nun Erich Fromm'un *Sahip Olmak*

yada Olmak eserinde vurgulanan, değerli şeylere sahip olmak yerine, değer verecek şeyler keşfetmek ve öğrenmek yoluyla kişisel gelişim, ruhsal ve zihinsel dünyasının olgunlaşması açısından meslektaşlarımıza olumlu bir rol model olduğu değerlendirilmiştir (17,19).

Meslek yaşamının yanı sıra Süha Yağcıoğlu özel hayatında kültür ve sanatla iç içe olmuştur. İş ve aile yaşamı arasında zor bir dengeyi kurabildiği, ev ve aileyi birinci planda tutan, sevdiği ve sevildiği bir aile yaşamını sürdürdüğü, meslektaşları ve diğer insanlar için olumlu bir örnek oluşturduğu görülmektedir.

İnsanın hayatını nasıl yaşaması gerektiği önemli bir sorudur. Özellikle çok yoğun içerik arz eden ve öğrencilerin zamanının büyük bir çoğunluğunu alan tıp eğitimi sürecinde tıp etiği anlamında biz bazı teorik değersel öğretileri paylaşabilmemizle birlikte bu öğretilerin kişiye asıl faydayı sağlayacağı noktada öğrencilerimiz yeterli izolasyon, kendi kendilerine yalnız kalma, kendilerini değerlendirme ve yaşamlarına yön verme olanağından ne yazık ki yoksun olmaktadır. Katılımcıların içten, cesur ve samimi paylaşımları ile yaşama dair çok önemli detaylar barındıran bu çalışma ve benzeri çalışmaların ülkemizde kendi deneyimlerimizden öğrenme açısından mesleki dağarcığımızın oluşmasında çok önemli olacağı değerlendirilmiştir.

İletişim: Dr. Önder İlgili

E-posta: ilgili@hacettepe.edu.tr

Kaynaklar

1. Yağcıoğlu, S. Hekimlik Onuru Üzerine Bir Deneme. *Acta Medica*. 2017;48 (2).
2. Yağcıoğlu, S. Hekimlik Onuru Üzerine Bir Deneme. *Mantar*. 2018;(54):20–1.
3. 20/01/2010 tarihli Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğü Personel Dairesi Başkanlığı tayin ve terfi onay yazısı. Erişim: Doç.Dr. Süha Yağcıoğlu sicil dosyası.
4. Yağcıoğlu, H.H. Önder İlgili tarafından 29/05/2019 tarihinde gerçekleştirilen röportaj [Ses + Video Kaydı] Hacettepe Üniversitesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Ankara.
5. Yağcıoğlu, R. Önder İlgili tarafından 03/06/2019 tarihinde gerçekleştirilen röportaj [Ses + Video Kaydı] Hacettepe Üniversitesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Ankara.
6. Yağcıoğlu, E. Önder İlgili tarafından 30/05/2019 tarihinde gerçekleştirilen röportaj [Ses + Video Kaydı] Hacettepe Üniversitesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Ankara.
7. 01/06/1992 tarihli Personel Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Formu. Erişim: Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu sicil dosyası.
8. 31/07/1989 tarihli Süha Yağcıoğlu'na ait Tıp Doktorluğu diploması. Erişim: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalında Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'na ait bilimsel dosya.
9. 10/10/2000 tarihli Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı Yrd. Doç. Kadrosuna Başvuran Dr. Süha Yağcıoğlu'nun Bilimsel Dosyası Hakkında Rapor. Erişim: Doç.Dr. Süha Yağcıoğlu sicil dosyası.
10. Yağcıoğlu S. Değişik türden işitsel stimuluslarla insan akustik korteksinde uyarılan uzun latanslı yanıtlar arasındaki farklılıklar: Bir elektriksel dipol analizi. Doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Biyofizik Anabilim Dalı. 1998, Ankara.
11. 05/10/1998 tarihli Süha Yağcıoğlu'na ait Biyofizik Bilim Doktorluğu diploması. Erişim: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalında Doç.Dr. Süha Yağcıoğlu'na ait bilimsel dosya.
12. 14/12/2007 tarihli Süha Yağcıoğluna ait doçentlik belgesi. Erişim: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalında Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu'na ait bilimsel dosya.
13. 16/10/2000 tarihli Pekcan Ungan'ın Süha Yağcıoğlu'nun Yardımcı Doçent olarak atanması sürecinde kendisi ile ilgili görüşlerini bildirdiği yazısı. Erişim: Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu sicil dosyası.
14. 06/05/2008 tarihli Prof. Dr. Özcan Özdamar imzalı İngilizce mektup. Erişim: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalında Doç.Dr. Süha Yağcıoğlu'na ait bilimsel dosya.
15. 18/07/2008 tarihli, 5002 sayılı Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı görevlendirme yazısı Erişim: Doç. Dr. Süha Yağcıoğlu sicil dosyası.
16. Süha Yağcıoğlu'na ait Web of Science kayıtları. Erişim tarihi: 11/10/2019. Erişim adresi: <https://apps.webofknowledge.com/InboundService.do?customersID=RRC&mode=FullRecord&IsProductCode=Yes&product=WOS&Init=Yes&Func=Frame&DestFail=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com&action=retrieve&SrcApp=RRC&SrcAuth=RR C&SID=C3BF3XCpedTwOAD1Z4v&UT=WOS%3A000167488900011>.
17. Baltaş A, Baltaş Z. Stres ve Başaçıkma Yolları. 16th ed. İstanbul: Remzi Kitabevi; 2018.
18. Boden R, Epstein D, Kenway J. Building Your Academic Career Theory, Practice and Reform. London; Thousand Oaks, Calif.: Sage; 2005.
19. Fromm E. Sahip olmak yada olmak. İstanbul: Arıtan Yayınevi; 1997